

Літаратурна і Мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР



Год выдання 34-ы
№ 60 (2009)
27 ліпеня 1965 г.
Аўторак
Цана 4 кап.

ГОСЦІ ДАЮЦЬ
ІНТЭРВ'Ю

З 22 па 24 ліпеня ў Мінску гасцілі кінематографісты ГДР, Польшчы, Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам, якія прымалі ўдзел у Маскоўскім фестывалі. Карэспандэнты газеты «Літаратура і мастацтва» ўзялі ў гэце кароткія інтэрв'ю.

Хартмут АЛЬБРАХТ, кінарэжысёр, рэдактар аддзела культуры берлінскай газеты «Нацыянальпайтунг».

— Мы ўжо збіраліся ляць у Берлін, калі даведаліся, што ёсць магчымасць атрымацца ў Мінску. З рэдакцыі мы прынялі гэтую прапанову, бо шмат чулі пра ваш горад, які вельмі пацірае ў гады вайны, і, як у вас наш краі, у вас вельмі ўдала ў барацьбу з фашызмам. Ваш горад уразаў нас мноствам святла і зеленымі, ён вельмі прыгожы.

Мы прывезлі вам «Прыгоды Вернера Хольта», фільм, з якім дэлегацыя ГДР выступала на IV Міжнародным фестывалі. Да фестывалю ён нідзе не паказваўся, у Мінску, фактычна, адбылася яго прэм'ера. Нам дарылі гэты фільм, таму што ён дапамагае выховаць нашу моладзь у духу інтэрнацыяналізму.

На студыі «Беларусьфільм» мы бачылі карціну нашых беларускіх калег «Масква—Генуя». У ёй таксама гуцьчы тэма інтэрнацыяналізму. Гэта вельмі романтичны фільм. Асабліва добрая работа апэратара А. Булінскага.

Беларускі і немцы народы павіны жыць у дружбе і ўмацоўваць культурныя сувязі. Я цягам часу мя спадзівае больш падрабязна азнаёміцца з літаратурай і мастацтвам беларускага народа.

Папуляры польскі кінацэнтр Тадуш ЛАМІЦКІ надрэна гаворыць на рускай мове.

— Справа ў тым, што ў Савецкім Саюзе я не першы раз. Год называю мы пашанавана пазнаёміцца ў Ленінградзе з вельмі выдатным тэатральным рэжысёрам Таўстонавым. Я іграў Артура УІ ў спектаклі. Яні быў настаўнікам ў яго тэатры. Гэтая садружнасць, да майго радзіцы, будзе прадоўжана, таму што Таўстонаў будзе ставіць у Сучасным польскім тэатры, дзе я працую, п'есу А. Астроўскага «На ўсяляка мудраца доволі праставы». Мне даручана роля Гаўмана. Дарчы, у нас гэтая п'еса названа іншай рускай прымаўкай: «Найшла каса на камень».

У тэатры я іграў пятнаццаць гадоў. Мы ставілі п'есы Чэхава, Таўстогі. Я вельмі люблю гэтых пісьменнікаў.

У кіно я здымаюся многа і з вольным задавальненнем. І мне, можна сказаць, «шануец» на рэжысёраў. Калі яшчэ быў зусім малады, здымаўся ў першым фільме Анджэя Вайдзі «Пакаленне» ў ролі Стаха.

Дарага мне сустрэча і з рэжысёрам Алёксандрам Фордам. Да экранізацыі фільма «Першы дзень свабоды» я іграў ролю Яна ў тэатры. У карціне Ян прагучаў, як мне здаецца, глыбей і больш разнастайна.

Мне асабліва прыемна сустрэчка з вашымі гледачамі ў гэтыя дні. Я адчуваю сябе імянінікам, таму што Польшча святкуе сваё нацыянальнае свята—Дзень Адраджэння.

Мне б хацелася сыграць у якім-небудзь фільме, які будзе ставіць нашы таварышы і суседзі — беларускія кінематографісты. Бо ў нашых народаў шмат агульнага і ў мове, і ў гісторыі, і ў культуры.

МІНЬ ДЫК, кінаактрыса (В'етнам).

—Кожную свабодную хвілінку мы ходзім па Мінску. Мы ведаем, што Беларусь — партызанская рэспубліка, і таму яна нам асабліва блізка. Мы шчаслівыя, што знаходзімся сярод людзей, якія адстаялі свой край і здолелі зрабіць яго багатым і прыгожым. Такой стане і наша радзіма, якая заахвочвае сёння за сваю свабоду. У Мінску я пазнаёмілася і пасуаваляла з дачкою вашага нацыянальнага героя — Муаю Заслонавай. Яна рэжысёр, яна некалькі дакументальных фільмаў. Дарчы, хачу сказаць, што мы бачылі некалькі дакументальных стужак нашых беларускіх калег. Гэтыя фільмы вельмі розныя, але ў іх адчуваецца вялікая любоў да прыроды свайго краі і ў мяе здаецца, што я пер таксама пазнала прыгажосць вашых лясоў і азёр.

Фільм «Малады салдат», які мы прывезлі ў Мінск, — мая другая вялікая работа ў кіно. Пасля заканчэння вайны ў Ханой я здымалася ў эпопеах, а ў карціне «Белы дом» сыграла дзяўчыну Б'ен — у перакладзе на вашу мову, яе завуць «Мора». Гэта фільм пра будаўніцтва вялікага завода. Я з задавальненнем іграла ролю работніцы Б'ен, бо я сама з рабочай сям'і, старэйшая, у мяне шмат братоў і сясцёр.

Вярнуўшыся з Савецкага Саюза, я адразу ж паеду ў чацвёртую зону — так называюцца ў нас пярэдні край, прыфрантавая паласа. Там ужо ёсць мае таварышы. Мы часта выступаем перад байцамі і жыхарамі.

Я раскажу ім пра нашу рэспубліку, пра Мінск і пра вольныя сабрывы. Ёсць у мяне марш, і я вельмі хачу, каб яна здзейснілася — прыехаць на V Маскоўскі кінафестываль. Буду чакаць і спадзявацца.

Т. Ламіцкі (ПНР).

Мне асабліва прыемна сустрэчка з вашымі гледачамі ў гэтыя дні. Я адчуваю сябе імянінікам, таму што Польшча святкуе сваё нацыянальнае свята—Дзень Адраджэння.

Мне б хацелася сыграць у якім-небудзь фільме, які будзе ставіць нашы таварышы і суседзі — беларускія кінематографісты. Бо ў нашых народаў шмат агульнага і ў мове, і ў гісторыі, і ў культуры.

Мне асабліва прыемна сустрэчка з вашымі гледачамі ў гэтыя дні. Я адчуваю сябе імянінікам, таму што Польшча святкуе сваё нацыянальнае свята—Дзень Адраджэння.

Мне б хацелася сыграць у якім-небудзь фільме, які будзе ставіць нашы таварышы і суседзі — беларускія кінематографісты. Бо ў нашых народаў шмат агульнага і ў мове, і ў гісторыі, і ў культуры.

Мне асабліва прыемна сустрэчка з вашымі гледачамі ў гэтыя дні. Я адчуваю сябе імянінікам, таму што Польшча святкуе сваё нацыянальнае свята—Дзень Адраджэння.

Мне б хацелася сыграць у якім-небудзь фільме, які будзе ставіць нашы таварышы і суседзі — беларускія кінематографісты. Бо ў нашых народаў шмат агульнага і ў мове, і ў гісторыі, і ў культуры.

Мне асабліва прыемна сустрэчка з вашымі гледачамі ў гэтыя дні. Я адчуваю сябе імянінікам, таму што Польшча святкуе сваё нацыянальнае свята—Дзень Адраджэння.

Мне б хацелася сыграць у якім-небудзь фільме, які будзе ставіць нашы таварышы і суседзі — беларускія кінематографісты. Бо ў нашых народаў шмат агульнага і ў мове, і ў гісторыі, і ў культуры.

Мне асабліва прыемна сустрэчка з вашымі гледачамі ў гэтыя дні. Я адчуваю сябе імянінікам, таму што Польшча святкуе сваё нацыянальнае свята—Дзень Адраджэння.

Мне б хацелася сыграць у якім-небудзь фільме, які будзе ставіць нашы таварышы і суседзі — беларускія кінематографісты. Бо ў нашых народаў шмат агульнага і ў мове, і ў гісторыі, і ў культуры.

Мне асабліва прыемна сустрэчка з вашымі гледачамі ў гэтыя дні. Я адчуваю сябе імянінікам, таму што Польшча святкуе сваё нацыянальнае свята—Дзень Адраджэння.

Мне б хацелася сыграць у якім-небудзь фільме, які будзе ставіць нашы таварышы і суседзі — беларускія кінематографісты. Бо ў нашых народаў шмат агульнага і ў мове, і ў гісторыі, і ў культуры.

Мне асабліва прыемна сустрэчка з вашымі гледачамі ў гэтыя дні. Я адчуваю сябе імянінікам, таму што Польшча святкуе сваё нацыянальнае свята—Дзень Адраджэння.

Мне б хацелася сыграць у якім-небудзь фільме, які будзе ставіць нашы таварышы і суседзі — беларускія кінематографісты. Бо ў нашых народаў шмат агульнага і ў мове, і ў гісторыі, і ў культуры.

Мне асабліва прыемна сустрэчка з вашымі гледачамі ў гэтыя дні. Я адчуваю сябе імянінікам, таму што Польшча святкуе сваё нацыянальнае свята—Дзень Адраджэння.

ГІСТОРЫЯ ВЕСАК І КАЛГАСАУ

У клубах і бібліятэках Хойніцкага раёна пачалася стварэнне гісторыі вясак і калгасаў. Успаміны пішчы ўдзельнікі Вялікага Кастрычніка і грамадзянскай вайны, першыя старшыні сельскіх Саветаў і калгасаў, былыя сакратары партыйных і камсамоўскіх ячэй.

Напісана ўра гісторыя вёскі Стралічана. Загадчык сельскага клуба Д. Курленка і загадчыца бібліятэкі С. Мікалаенка з дапамогай актыўна аформілі альбом «Мінулае і сучаснае нашага сяла». Альбом мае раздзелы: «Гісторыя вёскі да рэвалюцыі», «Вёска ў перыяд калектывізацыі», «Вёска ў гады Вялікай Айчыннай вайны», «Пасляваенны перыяд», «Насустрач вялікай дацце».

Культветработнікі Партызанскага, Рудакоеўскага, Хаўсенскага сельскіх клубаў, Карпавіцкага, Вяліцкага, Рудакоеўскага сельскіх бібліятэк падрыхтавалі плакаты «Любі і вывучай свой край, абсталявалі куткі баявой славы».

ПДАРУНАК ВУЧОНЫМ

Добры падарунак да слаўнага 50-годдзя атрымаюць вучоныя Анадымі навук БССР. На тэрыторыі гарадка акадэміі вядзецца будаўніцтва новага памяшкання фундаментальнай бібліятэкі імя В. Р. Вяліцкага. Пра памеры будынка гаворыць рабочая пляшка памяшкання: 8649 кв. метраў. Значнашасць кінагасцішчаў—два мільёны тамоў.

У бібліятэцы будзе шэсць прасторных і светлых залаў. Адна з іх агульная. Астатнія — тэматычныя: выставачная, для навуковых супрацоўнікаў, для новых наступленняў.

Запланавана кіназала для дэманстрацыі навукова-папулярных і навуковых фільмаў. Асобныя памяшканні будуць прыстасаваны для паказу мікрафільмаў і фотакопій з найбольш каштоўных кніг.

Уважліва цікавіцца абсталяваннем кінагасцішча. Тут для кніг будуць створаны спрыяльныя ўмовы захавання, пачынаючы ад устаноў кандыцыянаванага паветра і да спецыяльных аўтаматычных супрацьжарных устаноў.

Уважліва цікавіцца абсталяваннем кінагасцішча. Тут для кніг будуць створаны спрыяльныя ўмовы захавання, пачынаючы ад устаноў кандыцыянаванага паветра і да спецыяльных аўтаматычных супрацьжарных устаноў.

НАРОДНЫ МУЗЕЙ

Калекцыя Гомельскага Палаца культуры імя У. І. Леніна вырашыла стварыць Народны музей рэвалюцыйных, баявых і працоўных традыцый гомельскіх чыгуначнікаў.

Працоўныя горада і ў першую чаргу чыгуначнікі жыва адчуваюць на гэтую ініцыятыву. Пачалі паступаць першыя экспанаты для будучага музея. Сярод іх—фотаздымкі герояў грамадзянскай вайны і Гомелі, успаміны рабочых пра Кастрычнік, газеты тых часоў. Вялікую цікавасць уклічылі дакументы пра так званыя страўнап'яўскі мясці і мясцінах малых намуштаў з базаўце з контррэвалюцыяй.

РАСКАЖУЦЬ ЭКСПАЦЫЦЫ

Шмат цікавых і каштоўных дакументаў аб Кастрычніку захоўваецца ў фондах Гродзенскага гісторыка-краязнаўчага музея. Яны расказваюць пра актыўны ўдзел рабочых, сялян, інтэлігенцыі ў рэвалюцыі, пра гады грамадзянскай вайны. Робатнікі музея вырашылі да значнальнай даты перагледзець экспазіцыю і больш грунтоўна паказаць дакастрычніцкі і савецкі перыяды. Група мастакоў рыхтуе эскізы, супрацоўнікі аддзелаў падбіраюць матэрыялы для новых стэндаў.

У музеі ствараецца вялікая перасоўная выстаўка. Яна раскажа пра барацьбу працоўных Гродзеншчыны за Савенскую ўладу, пра сённяшні дзень вобласці. Перасоўная выстаўка пабудуе ва ўсіх раёнах.

ВЫСТАЎКА ў бібліятэцы

«50 пераможных гадоў»—так называецца выстаўка, якую падрыхтавалі работнікі Пухаўскай раённай бібліятэкі. На ёй экспануюцца палітычная і мастацкая літаратура, адмыкі.

Робатнікі бібліятэкі пачалі збор краязнаўчых матэрыялаў аб росце прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культуры раёна за п'яццадзят гадоў.

Робатнікі бібліятэкі пачалі збор краязнаўчых матэрыялаў аб росце прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культуры раёна за п'яццадзят гадоў.

Робатнікі бібліятэкі пачалі збор краязнаўчых матэрыялаў аб росце прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культуры раёна за п'яццадзят гадоў.

БРАШУРЫ, ЗБОРНІКІ, АЛЬБОМЫ

У плане многіх выдавецтваў рэспублікі з'явіўся асобны раздзел «Да 50-годдзя Савецкай ўлады». Выдавецкія работнікі плануюць надрукаваць рад кніг — брашур, зборнікаў, альбомаў, — прысвечаных знамянальнай даце. Найбольш шырока планіліся рэдакцыі грамадска-палітычнай літаратуры і масава-палітычнай літаратуры выдавецтва «Беларусь».

Рыхтуюцца да друку цікавая кніга нарысаў «Жыццё — подзвіг» пра першых кіраўнікоў Камуністычнай партыі і ўрада маладой савецкай Беларускай дзяржавы. Другім, перапрацаваным і дапоўненым выданнем будзе выпушчана

кніга «Мы раскажам пра Мінск». Аўтары гэтага выдання — С. Грахоўскі, У. Карпаў, Р. Сабаленка, Г. Хадкевіч, Брашура Я. Бачвініца «Па ленінскаму плану прысвечана пераўтварэнню, якія адбыліся ў рэспубліцы ў выніку шырокай электрыфікацыі краіны. Другая брашура — «Вялікае братэрства» А. Малочкі расказвае пра ленінскую нацыянальную палітыку, пра дапамогу «ялікага рускага народа і іншых народаў працоўнай Беларусі ў аднаўленні народнай гаспадаркі рэспублікі. Вялікімі тыражамі будуць выданыя брашуркі «Наша рэспубліка», «На вяршыцы народа», альбомы і інш.

ДЫСКУСІЯ На каратэу Філіпін

ПРАБЛЕМЫ ДІЦЯЧАЙ ЛІТАРАТУРЫ

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твораў, якія застануцца ў літаратуры. Сказана нават, што выдавецтва свядома робіць стужку на такую прапарцыю, бо «сярод сотні кніг хутчэй, чым сярод трыццаці, знойдзецца дзесяткі па-спраўдзанаму добрых». Пра такіх крытыкаў, язвама, не створыў непраходнага бар'ера для слабых кніг — у гэтай думцы я хачу падтрымаць В. Нікіфаравіча («ЛіМ», № 56, 13 ліпеня).

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твораў, якія застануцца ў літаратуры. Сказана нават, што выдавецтва свядома робіць стужку на такую прапарцыю, бо «сярод сотні кніг хутчэй, чым сярод трыццаці, знойдзецца дзесяткі па-спраўдзанаму добрых». Пра такіх крытыкаў, язвама, не створыў непраходнага бар'ера для слабых кніг — у гэтай думцы я хачу падтрымаць В. Нікіфаравіча («ЛіМ», № 56, 13 ліпеня).

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твораў, якія застануцца ў літаратуры. Сказана нават, што выдавецтва свядома робіць стужку на такую прапарцыю, бо «сярод сотні кніг хутчэй, чым сярод трыццаці, знойдзецца дзесяткі па-спраўдзанаму добрых». Пра такіх крытыкаў, язвама, не створыў непраходнага бар'ера для слабых кніг — у гэтай думцы я хачу падтрымаць В. Нікіфаравіча («ЛіМ», № 56, 13 ліпеня).

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твораў, якія застануцца ў літаратуры. Сказана нават, што выдавецтва свядома робіць стужку на такую прапарцыю, бо «сярод сотні кніг хутчэй, чым сярод трыццаці, знойдзецца дзесяткі па-спраўдзанаму добрых». Пра такіх крытыкаў, язвама, не створыў непраходнага бар'ера для слабых кніг — у гэтай думцы я хачу падтрымаць В. Нікіфаравіча («ЛіМ», № 56, 13 ліпеня).

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твораў, якія застануцца ў літаратуры. Сказана нават, што выдавецтва свядома робіць стужку на такую прапарцыю, бо «сярод сотні кніг хутчэй, чым сярод трыццаці, знойдзецца дзесяткі па-спраўдзанаму добрых». Пра такіх крытыкаў, язвама, не створыў непраходнага бар'ера для слабых кніг — у гэтай думцы я хачу падтрымаць В. Нікіфаравіча («ЛіМ», № 56, 13 ліпеня).

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твораў, якія застануцца ў літаратуры. Сказана нават, што выдавецтва свядома робіць стужку на такую прапарцыю, бо «сярод сотні кніг хутчэй, чым сярод трыццаці, знойдзецца дзесяткі па-спраўдзанаму добрых». Пра такіх крытыкаў, язвама, не створыў непраходнага бар'ера для слабых кніг — у гэтай думцы я хачу падтрымаць В. Нікіфаравіча («ЛіМ», № 56, 13 ліпеня).

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твораў, якія застануцца ў літаратуры. Сказана нават, што выдавецтва свядома робіць стужку на такую прапарцыю, бо «сярод сотні кніг хутчэй, чым сярод трыццаці, знойдзецца дзесяткі па-спраўдзанаму добрых». Пра такіх крытыкаў, язвама, не створыў непраходнага бар'ера для слабых кніг — у гэтай думцы я хачу падтрымаць В. Нікіфаравіча («ЛіМ», № 56, 13 ліпеня).

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твораў, якія застануцца ў літаратуры. Сказана нават, што выдавецтва свядома робіць стужку на такую прапарцыю, бо «сярод сотні кніг хутчэй, чым сярод трыццаці, знойдзецца дзесяткі па-спраўдзанаму добрых». Пра такіх крытыкаў, язвама, не створыў непраходнага бар'ера для слабых кніг — у гэтай думцы я хачу падтрымаць В. Нікіфаравіча («ЛіМ», № 56, 13 ліпеня).

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твораў, якія застануцца ў літаратуры. Сказана нават, што выдавецтва свядома робіць стужку на такую прапарцыю, бо «сярод сотні кніг хутчэй, чым сярод трыццаці, знойдзецца дзесяткі па-спраўдзанаму добрых». Пра такіх крытыкаў, язвама, не створыў непраходнага бар'ера для слабых кніг — у гэтай думцы я хачу падтрымаць В. Нікіфаравіча («ЛіМ», № 56, 13 ліпеня).

ДОБРА, што ў нас пачалася гаворка аб стане і задачах дзіцячай літаратуры, у якой выказваюцца думкі, варты шырокага абмеркавання. Мяне асабіста таксама насцярожвае і трывожыць, што ў нашай дзіцячай літаратуры нярэдка сустракаецца з кнігамі сумніваў, нецвяжымі, з героямі інфантальнымі, недаразумімымі, з аголенай дыдактыкай, з канфліктнай часоў Мітрафанушкі. Пра гэта трэба гаварыць з усёй сур'ёзнасцю і шыраццю, не прыкрываючыся «арыфметыкай», як гэта спрабуе зрабіць Ул. Жыжэнка («Літаратура і мастацтва» № 52, 29 чэрвеня). Міркуюць самі: Ул. Жыжэнка аб'явае дзеці, што ў кожнай сэтні вышшываюцца для маленькага чытача новых кніг набярэцца дзесяткі твора



Галоўны рэжысёр Ленінградскага тэатра імя Ленсавета І. Уладзіміраў гутарыць з артыстамі перад пачаткам спектакля.

Фота Ул. КРУКА.

ТЭАТР

Пра Ленінградскі дзяржаўны тэатр імя Ленсавета мы, мяркуючы, ведалі раней толькі па чутках ды па экранізацыях яго спектакляў — «Вясны ў Маскве» В. Гусева, «Цень» М. Салтыкова-Шчадріна і «Справы» А. Сухова-Кабіліна. Таму яго гаспадары ў сталіцы Беларусі можна назваць па сутнасці першай і ім сусцярай і знаёмствам. Адназначна назваў, сярод якіх прадстаўленняў сучаснасці і класіка (няма толькі рускай), драме, трагедыі і вядзіль, — усё гэта дае доволі падставу, каб меркаваць аб творчым абліччы калектыву.

Яно, на першы погляд (а першым поглядам было знаёмства з пастаноўкай па раманы Д. Паўлава «Сумленне»), — сур'ёзнае, разузнае і стрыманае. Чы ў чымсьці... ужо знаёмае. Так, так, знаёмае, таму што ў тэатры твора галоўны рэжысёр тэатра І. Уладзіміраў нібыта аздаваў нашы ўжываныя аб тэатры характары, перанесеныя з рамана на сцэнічную пляцоўку. Разумны, сціплы, просты асноўны герой спектакля Марцыяну (арт. І. Каналаці). Глеб Зелянкіч (арт. Г. Жыжонаў) — больш прамы і жорсткі. «Правільная» Валя (Н. Скамарохава) шырока свай душы супрацістая сыгранай тонка і тактона прыжыжы Наташы (П. Церашэ-Кавалі). Унутры «рэспубліканскай» Прошына (А. Эстрын) жыве ў саюз з практычным спрытам сакратара райкома Якімава (Ю. Бубляк).

Падзеі ў спектаклі разгортваюцца лагічна, паслядоўна. Аднак няма той нечаканасці, якая б узрвала звыкласць нашых ужо ўвядзеных, пакаліла на спрычкі альбо, узрушыла сваёй навізнай, парадвала больш глыбокім пранікненнем у свет людзей.

Я не хачу тым самым кінуць на спектакль цень халоднай ітрадыцыянасці. Наадварот! Ён — сённяшні, сучасны, адначасна высокім густам рэжысуры, афармлення. Ужываючы адкрытую заслонку, І. Уладзіміраў зусім не казыруе модай — яна ў яго патрэбна, каб падкрэсліць звычайнасць незвычайнага. Не ў імя моды ўключаны і няветлівыя мізансцены, бо калі, скажам, Якімаў вядзе пэдагіга біора райкома, сядзячы да нас спіной, гэта «працэс» на абраз. А перастаноўкі мэблі і дзяржаўны саміі персанажам пры глядзачы сёння ўжо стелі настолькі звычайныя, звычайныя, што гэта нават і звычайны прыхільнікі докладнай ілюстрацыі на тэатры стаіліся аспрычывы, тым больш калі ўсе выконваюцца, як у тэатры Ленсавета, — дакладна і адмыслова, не прыцягваючы да сябе ўвагі залы.

Сучаснасць і наватарства — паняцці не ідэнтычныя, хача і блізкія.

У ФАДС І ПРΟΣІЛЬ

Георгій КОЛАС

Так, «Сумленне» ў леныградзе — спектакль сучасны. А неспадзяваным, новым для нас у ім аказаўся, бадай, адзіны абраз — Сарткаў, якога ў пастаноўках на іншых сценах мы прывыклі бачыць гэтым найўсімлівым, катаржарным бунтаром з адкрытым тэмпераментам. А тут ён — іранічны. Працікты. Лагодны. І — непрымірны.

Вось ён стаіць пад поглядамі многіх дапытлівых вачэй. За найўна-простаардачнай засяроджанасцю крыўча адказнасці, хваляванне. Рукамі звычайна любячы гуляць з брамкамі, схаваны ў кішчы. Голас незвычайна ціхі. І словы вымаўляюцца радзей.

— Чаму не вавалі? — пытае сакратар райкома. Сарткаў, хача ў яго анкетзе адзначана, што ён не быў на фронце, адказавае пераканана: — Я ваяваў. — Ён — ваяваў. У тыле. Сваёй працай вучонага, кен-структара.

— Чаму раней не ўступалі ў партыю? — пытае.

— Не лічыў сябе маральна падрыхтаваным.

Мы адчуваем, як гэты пасівелы чалавек дэсціць ў душы суроу вінаватыя сэрцамі. Не ўступалі. Чаму? Ён сэрцам быў заўсёды з партыяй.

— І што ж так раптам вяд падрыхтаваў?

Пытае той, ад каго зараз, у гэтую хвіліну, шмат залежыць. Усім ясна: Якімаў «завалівае» Сарткава. Яго пытанні ледзянымі крыгамі вядуць да атмасферы пасяджэння. А Сарткаў, гуляючы глебу пад нагамі, адказавае на яго выпад. Ён ведае, што ў Якімава з Марцыянавым, сакратаром парткома, неладзі, і ўсё ж гаворыць, што галоўным чынам на яго рэшэнне паўплывала ўсё новае, што ўвайшло ў жыццё іх партарганізацыі з прыходам новага сакратара.

Потым — яшчэ, яшчэ пытанні. Прафесар, доктар тэхнічных навук пастаўляе ў становішча школьніка, якога вырасцілі правучыць перад дарослымі на пэдагэга. Ён, зразумела, мог бы растлумачыць паспраўдана і сутнасць разыходжанню таміж Пыхавым і Леніным, і шмат што інашэ. А тут ён змоўка. Балюча, трагічна. Нахлыстам прагучала: «...Кар'еріст... Не прымаю... Такіх наватарных... А ён стаў, як і раней. У ішні перабраў бражок. І роўна, як адказаў на першыя пытанні, сказаў Якімаву.

— Надзеда дзень, і партыя вам скажа: такія нам у партыі непатрэбны.

Не ўдзірнуў, не сарваўся, Пайшоў.

А ў зале — наваліцца воплескаў.

У гэтай сцэне рэжысёр дасягнуў жадамага: найўмняе стрыманасць героў рыхтвала наваліцца. А фраза Сарткава, нібыта маланка, раптам асяццала сапраўды твары людзей, што сядзелі за сталамі,

расстаўленымі ўздоўж сцена літарай «п». Партыйнасць сапраўдна ў святле гэтай бліскавіцы пайшла вайной на паказную праўду — на падробку пад яе.

Спектакль сур'ёзна, мудры, моцны. І — стрыманы.

А вось — камедыя. Амерыканска. «Цяжка быць сержантам» А. Левіна і М. Хімена.

Ад стрыманасці не засталася і следу. Усё тут перавялічна — абставіны, унутраныя рытмы і пачуцці персанажаў. У іх павышана прага да ўсяго — павесці, выпіць, паспелі, пабачыць, пазадэкаваць з блізка. А ў цэнтры — абраз навабранца Уіла Стокдэйла, у чым абліччы гіпертрафіраванага найўмнясці сплываюцца з неверогадным сілай і здароўем.

Гэту п'есу тэатр расказвае, зусім не даючы, каб мы прымалі ўсё за праўду. Рэжысёр І. Уладзіміраў тут выступае ў ролі аяцлага апаўдальніка-анекдота, які складае на хадзе забавіваю гісторыі, — якраз так, як і яго акцёры складоўцы, выбягаючы з куліс, іцачыны аўтобус з фанерных распісаных шчыткоў і «кошчы» у ім, адзівачы ў вочны; як яны майструюць унутранасць фізіяляжы самалёта і «пралятаюць» над раўнінай, хрыбтымі і вяршынямі. Усё — імпрэвізацыя, іскрава і дэсціпна. І нібыта з разлікам на прысутнасць у зале скептыкаў, якія захачелі б узліць пад сумненне верагоднасці такіх штуркаў, тэатр абрушае на нас шэраг папкіх доказаў, з якіх адзін другога варты па неверагоднасці. Не верыце, што кампютавае Уіл у жорсткай бойцы так лёгка справіўся з цэлым тузінам праціўнікаў? Дык паглядзіце, што выйдзе з іх намеру спаіць Уіла: асудзішы тузі бутэлек віскі, ён прасіць змяшчаць чарговую з гэтай(і), каб памачыць, і пасля гэтага ўсю ноч з вялікай асудзіць будзе працаваць у гарнізонным сэрвісі, арыючы да блыску ўсё прыналежнасці. Яшчэ вая мала? Тады зірніце, як рвуцца ў яго руках стэпавыя колышы таўшычыны у тры доўжы. Не верыце, яго прыроднай сіле духу? Дык вясце вам дока: на правярцы нерваў ён логікай сваіх адказаў настолькі ўраўнісіхтары, што той, падазраючы спачатку пацы-

ента ў комплексе непаўнацэннасці, урэшце рэшт будзе вымушаны прызнаць сябе вар'ятам.

Пастаноўшчык шыра захваліўся парадкаснасцю камедыі, і гэта захваленне заражае нас. Мы ад душы смеемся з блызуздага статуе войскай муштры і ўсёй сістэме садафонства, прэзэнці якога на ўладу, розум, сілу ўшчынт крышца перад найўня «першароднасцю» Уіла (арт. А. Сямёнаў) і апантанасцю яго сбра Бэна (арт. А. Равіковіч). Ну, да чаго ж смеемы ўсе гэтыя капры і з іх спешкай! — падскокамі, лянца, ачмураўля ад сну плыты, што спадзяюцца на аўтакіраванне самалётам, штурман з яго леданай верай команда і нарца, генералы з іх супрацівам і расправадчы ігналінах панаў! А назаўтра пасля такой настрывнай аваласці — трэдавы Шэкспір «Рамеа і Джульета». Спектакль, у якім нібыта спяны сучаснасць погляду і навізна трагавак.

Мінск памтае рамантычных Рамеа (Б. Платоў) і Джульету (І. Ждановіч). І на спектакль мы ішлі не без раўняй наспарожанасці. Яна расла па меры нашага знаёмства ў першых сценах з героімі трагедыі, якімі бачыць іх І. Уладзіміраў. А рэжысёр бесчэрмонна здаймае з іх эраол узвышаных страсты і вытанчаных пачуццяў, саскрабае музейны-трагедыіны глянцэ. І што мы бачым! Граф Перыс з томага ўдзівацеля ператварыўся ва ўпертага і сумнага дамагачеля (арт. І. Нагаўкін). Бачыце Джульету (арт. А. Эстрын) — звагляны, заклопачоны тым, як найхутчэй пазбавіцца дачкі і адвацца спускам вольнага жыцця, якога яшчэ не зведана да канца, тылькі (арт. А. Сямёнаў) і ўся яго хеўра — зусім не «плашча-шпажыня» абаронцы фамільнага гонару, а проста нахавныя абібокі, якія сноўваюцца па гароду ў пошухах скандалаў.

Рамеа...

Наўстойлівы і неспакойны, ён засмучан усведамленнем любойнай няўдачы з Рэзалінай. Калі аб ёй заводзіць гутаркі Бенюво (арт. А. Равіковіч), Рамеа злосны. Не, гэта — зусім не «зкіс вялікага каханьня», як прынята ў шэкспіраўцаў лічыць імкненне Рамеа да Рэзаліны. А высокія словы ён гаворыць ленавата, з цяжкасцю іх падбірае, каб нека зглядзіць перад сбрам імкнэцца перажыць: лядкаў, які заўсёды быў удзівавым, раптам далі «адстаўку» — па заслугах! Ён велімі самаўлюбавы — Рамеа ў артыста Д. Баркова. І задзірысты. І не разумны, бо Меркуціо прышчынуў яго, нібы шыня ў пядынку на дэсціпнасці (пра тое, з якім блыскам дэманструе ў ролі Меркуціо капрызна розум малады артыст А. Пустохін, вярта было б напісаць асобна).

Але — Джульета. Аліса Фрэйндліх. Увайшла яна, і ўсё, што нас пахлела незвычайнасцю, што захваліла і бінтажыла пасобку, зышлося да яе і нібыло сістэму, думку, накіраванасць. Нават такі Рамеа: будзе з ім, калі стамлены ад неспрытунасці, ён сур'ёзна яе адкрытасці, а маскарадная апятыя яго інтэлекту злучыць сваю туманнасць з яе мудрай яснасцю.

Джульета ў ім пакуль што памылілася. Ды яе памылка — святая. Яна нафтаізіравала сабе Рамеа да сустрэчы з ім. І хай пасмее ён не быць такім!

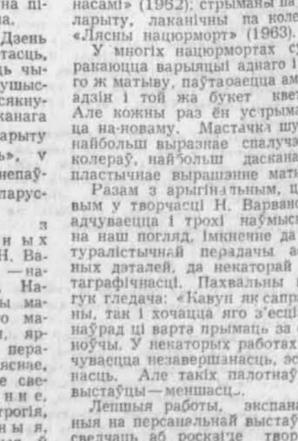
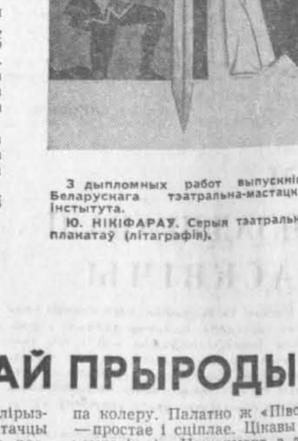
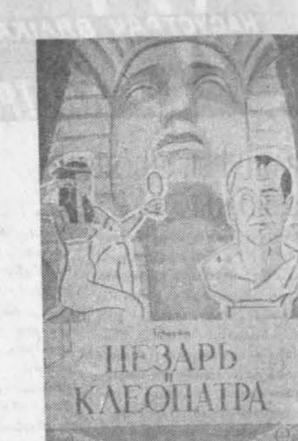
І ён не быць не смее.

Рамеа цяжка.

Ён не кажу, што быць каханым — абавязак.

Ён кідаецца, разубіўся.

Ларэцца бачыць гэта (яшчэ адзін партрэт, для напісання якога нібыта пэдаляў пэмакмілі ў аўгустах думкі — Ларэцца ў выкананні арт. Г. Жыжонава). Яму [Заканчэнне на 4-й стар.]



З дыпломных работ выпускніоў Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута. Ю. КІНІФАРУ. Серія тэатральных п'янаў (іграфія).

ЗА ПРАШАЕ УНІВЕРСІТЭТ МАСТАЦТВА

Великі шмат людзей розных узроўняў, прафесіў, адукацыі з вялікім захваленнем аздаюць галзіны свайго адпачынку мастацтва. Значная частка іх удзельнічае ў калектывах мастацкай самадзейнасці. Аматыры мастацка часта працуюць пасобку. Некаторыя з музыкантаў таксама аб'ядаюцца з сбрамі невялікіх групамі і музшыроўцы дома. Аднак гэтыя аматыры не задавальняюць тым невялікім веды па музыцы, жыццёва аб тэатральным мастацтве, якія яны атрымліваюць у клубных гуртках, знаходзячы ў самаучыцель, металічных дапаможніках. Людзям хачацца вучыцца сур'ёзна, сістэматычна, не спыняючы асноўнай работы, не пакідаючы родных месці. Прыкладна ў такім становішчы апынуцца і многія кіраўнікі-актывісты, якія не маюць спецыяльнай адукацыі.

У нашай краіне шырока і разнастайна арганізавана заочнае навучанне. Ёсць вочна-заочныя факультэты ў мастацкіх навучальных установах, але не ўсім гэтыя формы навучання даступныя. А ці ёсць іншыя спосабы атрымаць тэатральныя веды і практычныя навыкі заочна, ці можна, не спыняючы работу, вучыцца пісаць карціны, іграць на баяне, кваліфікацыя стаціць спектакль?

У Маскве ёсць Заочны народны ўніверсітэт мастацтва Міністэрства культуры РСФСР. Знаёмства з ім можна пачаць з невялікай пакоі ў доме № 13 на Армянскім завулку, куды на істае арганізаваная ўніверсітэта. Штодзёна прыходзяць сюды бандаролі з мялчанамі і карцінамі, пісьмы з нотнымі прыкладамі і задачамі і тоўтыя шыткі з рэжысёрскімі планамі і эскізамі афармлення спектакляў.

Яшчэ ў сярэдзіне саракавых гадоў былі зроблены першыя спробы заочнага навучання ўвядзення мастацтва, рэжысуры, ігры на баяне. Пры Цэнтральным ДOME народнай адукацыі імя Н. К. Круцкай адкрыліся тэатральны курсы заочнага навучання. Пасля Вялікай Айчыннай вайны курсы аднавілі сваю работу па факультэце мялчанка і жыццёва, музычнага і тэатральнага мастацтва. Жалючы вучыцца было вельмі многа. З кожнага года паліпшалася метадыка навучання, павялічылася новая форма публіцы. Гэты вялікі зтал у нашай рабоце быў завершаны стварэннем на базе курсаў Заочнага народнага ўніверсітэта мастацтва.

Каб уявіць размах дзейнасці ўніверсітэта, прымаючы некалькі лічбаў. У прырададзене 1965 года колькасць слухачоў ўніверсітэта перавышала 18 тысяч чалавек. За шэсць месцаў гэтага года ўніверсітэт скончыла 6765 чалавек і яноў прынята на тры факультэты 8667.

Пісьмы і бандаролі па ўніверсітэт ідуць з усіх конаў нашай краіны — з гарадоў, рабочых пасёлкаў, калгасаў, сабгасаў. Шмат адрасатаў жыве ў далёкіх раёнах Поўначы, на розных новабудовах. На кожным факультэце ёсць прадастаўнікі ўсіх спецыяльных рэспублік. Найбольш амкусійным было пытанне аб заочным ава-

жэнні і бандаролі па ўніверсітэт ідуць з усіх конаў нашай краіны — з гарадоў, рабочых пасёлкаў, калгасаў, сабгасаў. Шмат адрасатаў жыве ў далёкіх раёнах Поўначы, на розных новабудовах. На кожным факультэце ёсць прадастаўнікі ўсіх спецыяльных рэспублік. Найбольш амкусійным было пытанне аб заочным ава-

жэнні і бандаролі па ўніверсітэт ідуць з усіх конаў нашай краіны — з гарадоў, рабочых пасёлкаў, калгасаў, сабгасаў. Шмат адрасатаў жыве ў далёкіх раёнах Поўначы, на розных новабудовах. На кожным факультэце ёсць прадастаўнікі ўсіх спецыяльных рэспублік. Найбольш амкусійным было пытанне аб заочным ава-

жэнні і бандаролі па ўніверсітэт ідуць з усіх конаў нашай краіны — з гарадоў, рабочых пасёлкаў, калгасаў, сабгасаў. Шмат адрасатаў жыве ў далёкіх раёнах Поўначы, на розных новабудовах. На кожным факультэце ёсць прадастаўнікі ўсіх спецыяльных рэспублік. Найбольш амкусійным было пытанне аб заочным ава-

жэнні і бандаролі па ўніверсітэт ідуць з усіх конаў нашай краіны — з гарадоў, рабочых пасёлкаў, калгасаў, сабгасаў. Шмат адрасатаў жыве ў далёкіх раёнах Поўначы, на розных новабудовах. На кожным факультэце ёсць прадастаўнікі ўсіх спецыяльных рэспублік. Найбольш амкусійным было пытанне аб заочным ава-

В. КУКАРЭЦІН, намеснік дырэктара Заочнага народнага ўніверсітэта мастацтва

ладванні тэхнікі малюнка і выхаванні жыццёва. Сёння на факультэце малюнка і жыццёва займаецца больш паловіны заочнікаў. Беларусь не з'яўляецца выключэннем. Больш 300 чалавек з усіх абласцей рэспублікі вучыцца на факультэце вывядзення мастацтва. Сярод іх няма тале-навітых юнакоў і дзяўчат. Для прыкладу раскажу пра аднаго з іх.

У 1964 годзе ўніверсітэт праводзіў сярод вучняў сярэдняй школы конкурс на тэматычны плакат. Першую прэмію атрымаў Віктар Маркавец з гарадскога пасёлка Докшыцы Віцебскай вобласці за плакат «31 хвілін дружбы — багата жыць». Віктар Маркавец быў сакратаром камса-мольскай арганізацыі школы, з захваленнем іграў на кларнеце і домры ў аркестры Дома культуры, займаўся спортам у валебольнай і баскетбольнай камандах, удзельнічаў у абласных спаборніцтвах. Ва ўніверсітэт ён паступіў у 1962 годзе і накіраваў сябе вельмі здольным мастаком-жывапісам. Яго поспех у стварэнні плаката наглядна паўвердзіў магчымасць заочнага навучання вывядзення мастацтва.

Падобных прыкладаў можна прывесці німаля, калі пазнаёміцца із работай музычнага факультэта. Вядома, для музыканта вельмі важна слухаць музыку, развіваць свой слых. Універсітэт мае не толькі звычайныя вучэбныя дапаможнікі па музычнай грамаце, баяне, харызматы, але і гуканыя дапаможнікі. На грамплацінах запісаны курсы музычнай граматы, занятыя па сальфеджыю, створаны плацінкі ў дапамогу заочніку-баяністу. Практыка паказала, што спалучэнне гэтых дапаможнікаў з кансультацыяй педагога адкрыла для кожнага здольнага чалавека дарогу ў вялікі свет музычнага мастацтва: ён набывае такім чынам веды для кіраўніцтва хораў, аркестраў.

А як жа заочна вучыцца стаціць спектакль? Што трэба зрабіць, каб стаць граматым рэжысёрам? Аднак на гэта мы знаходзем у вучэбных і металічных дапаможніках, у той арганізацыі вучэбнага працэсу, які прыняты на тэатральным факультэце ўніверсітэта.

Кіраваць калектывам, вучыцца выхоўваць акцёраў самадзейнага тэатра няма, толькі калі сам будзеш на іх месцы, лаўдзельнічаеш ў спектаклях, вучышы тэхніку работы над ролю. На заочным адыіненні для кіраўнікоў тэатральных калектываў першы год — гэта курс акцёрскай граматы. Тут заочнікі знаёмяцца з тэатрам як вядом мастацтвам, вучаючы метадыку работы акцёра над сабой і над ролю. Адна з вопітных рэжысёрскіх п'есаў А. Рачына па закліку ўніверсітэта стварыў дэмаляж «Кішч вучыцца рэжысёра». Гэты стаў асновай для гэтага курса разам з кнігай «Логіка мовы» Германова — дапаможнікам па тэхніцы і логіцы мовы. На гэты курс прымаюцца ўсе жадаючыя. Тэрмін навучання — восем месцаў.

За першым этапам навучання прыходзіць другі, калі вучаюцца асновы рэжысуры. Гэты курс два першы год заочнікі вучаюцца асноўным

этапамі работы рэжысёра над спектаклем і заліковай работай для іх з'яўляецца пастаноўка аднаактовай п'есы. На другім курсе матэрыял вучаюцца на аснове мюгаактовай п'есы.

Завяршэннем навучання з'яўляецца адыівацкая п'еса, якую вучыцца пастаўляюць на месцы камісія з прадастаўнікоў мясцовага Дома народнай творчасці, аддзела культуры і двух-трох творчых работнікаў. Толькі на падставе акта прыёму камісія (які фактычна паўвердае паслядоўнае заканчэнне заочнага курса) выдаеца пасведчанне аб заканчэнні Заочнага народнага ўніверсітэта мастацтва.

Заочнікам на тэатральным факультэце шмат. Загальна перака-налічаныя каротка раскажам пра некаторых з іх, што жывуць у Беларусі.

Пасляхова заканчвае наш ўніверсітэт сярод з Рэчыцы Н. Новікаў. Яго спектакль «Жаніцба Бялугіна» па п'есе А. Астроўскага заслужыў ста-ноўчы азіску. Выдатніцаў вучобы з'яўляюцца і мядсарты з Віцебска Н. Барова. Яна другі год вучыцца ў нашым ўніверсітэце, скончыла акцёрскае адыіненне і займаецца іпаер на рэжысёрскім.

Сярод заочнікаў шмат работнікаў культдасетвустаноў. Загальна клуба вёскі Асінаўка Віцебскай вобласці В. Белічэў, скончыўшы акцёрскае адыіненне, вучыцца на рэжысёрскім.

Інструктар Дома культуры гарадскога пасёлка Целяжына Брэскай вобласці А. Аляксандраў пасляхова вучыцца на акцёрскім адыіненні. Ёсць сярод заочнікаў і акцёры пра-фесіянальнага тэатра. Напрыклад, С. Пуховіч — акцёр Бабруйскага тэатра — вучыцца на першым курсе рэжысёрскага адыінення нашага ўніверсітэта.

Заочны ўніверсітэт шукае новыя шляхі выхавання кіраўнікоў мастацкіх калектываў. Адна з такіх форм наразілася ў Беларусь. Па ініцыятыве Мінскага абласнога Дома народнай творчасці ў 1961 годзе быў створаны Мінскі філіял Заочнага ўніверсітэта. Калі 200 удзельнікаў му-зычнага дапаможніка па музычнаму наступіла на двухгадовы вочна-заочны курс. Апрача пісьмовых за-данняў яны два разы на год сустра-каюцца са сваімі педагогамі ў Мін-ску на дэсцідэцыйных семінарах-практыкумах. У жніўні 1963 года вя-лікай разнастайнай праграмай, па-рыхтаванай слухачамі, курсы закон-чылі сваю работу. На сёння былі па-казаны ўрыўкі з п'есы А. Астроўска-га «Жаніцба Бялугіна». Ул. Біль-Беларускага «Шторы», В. Зуба «Злавацца не трэба». Хор выкачуў п'есу савецкіх аўтараў, рускіх і беларускіх народных п'ес. Вы-конваліся творы для баяна, акарды-на, домры. Заочнікі паказвалі рэпер-туар, падрыхтаваны імі за час вуч-бы на курсах.

Узаль вопыт сумішчэння заочных і вочных форм навучання ў Мінскай вобласці працягваецца. З 1964 года ў філіяле пачалі працаваць новыя групы, прычым на гэты раз, апрача музычнага і тэатральнага факультэ-таў, створана група мастакоў-афар-міцеляў. У пачатку ліпеня ў Мінск прыязджалі педагогі Маскоўскага за-очнага ўніверсітэта. Яны правалі ўстаноўчыя семінар. З вобласці з'е-халася калі ста музыкантаў, маста-коў, кіраўнікоў тэатральных калектываў. На жаль, пакуль такі пры-клад выхавання кіраўнікоў маста-каў самадзейнасці мы назіраем толь-кі ў Мінскай вобласці. А прыклад гэ-ты варты шырокага пераймання і падтрымкі.

Прыём у Заочны народны ўверсі-тэт не абмежаваны. Усёс год з усіх конаў Савецкага Саюза да нас паступаюць пісьмы ад аматыраў ма-стацтва з просьбай залічыць іх слуха-чымі ўніверсітэта. Чакаем такіх пісь-мы і з Беларусі. Наш адрас: Масква, цэнтр, Армянскі завулак, 13.

ПОТАГРАФІЧНЫЯ МАЛЮНкі

На паліцах Мінскага нотнага магазіна з'явіліся новыя зборнікі п'есень, выпушчаныя выдавецтвам «Беларусь».

Аматыры вакальнай музыкі пазнаёміцца ў зборніку Ю. Семіянікі з п'еснямі кампазітара Першага з іх — «Песня аб партыі» (словы М. Гарулёва). Шырока, урачыста-прыўзняту мелодыю яе мы не раз чулі па радыё ў выкананні прафесіянальных і самадзейных харавых калектываў. У дугіе «Мінск вяснінкі» (тэкст Я. Пушчы) кампазітар цёпла, шчыра гаворыць пра родны горад. Песня «Пры-знанне» (словы С. Баідарэ-вічы) мае лірыка-грама-дзянскае гучанне. Інтым-нае, сардэчнае пачуццё маладых закаханых добра перадае лёгкі вальса-вы рытм мелодыі п'есі «Успаміны» (словы М. Гарулёва). Завершае новы зборнік Ю. Семіянікі песня «Наша Гомельчына» (словы Г. Лікермана).

Нячым яна пагадвае адну з першых п'есень, створаных кампазітарам, — «Ов, шуміць лясны зялёны» (словы Ю. Сіткоўскага). Падобства ад-важана і ў тэксце, і ў музыцы.

Шэсць п'есень змешча-на ў новым зборніку Д. Лукаса. Звяртаюцца на сябе ўвагу тры п'есні па словы М. Рыленкава. Га-разліва вясёлыя — «У ба-ру ўсё ёлачкі». Яна мае

жыццярэадасную мелодыю ў сталі сучасных жартоўных сядзанняў. Пявуцца, цёпла мелодыя лірычнай п'есі «Снег за акном рыпцэ» прасяк-нута лёгкім, светлым су-мам Вобразы вясня, абу-дзнення, юнацтва — у мелодыі п'есі «Раўчкі» заспявалі п'есенькі. Да гэтай апошняй можна прадыіць прэзэнціі: ча-тырохтакты ўступ фар-тэпіяна не вельмі зручна іграць; канцоўка мелоды



ЗЯМЛЯ ВІЦЕБСКАЯ

Міхаіл Шмерлінг — віцеблянін, Пасля заканчэння 10 класаў ён пачаў працаваць на фабрыцы бытавых паслуг. Цяпер вучыцца на аддзяленні фотанарэспандэнцтва Мінскага прафесійна-тэхнічнага вучылішча № 32.

Здымкі аматара апаляюць пра Віцебшчыну, яе людзей, прыроду.



ЗА МАЛЬБЕРТАМ



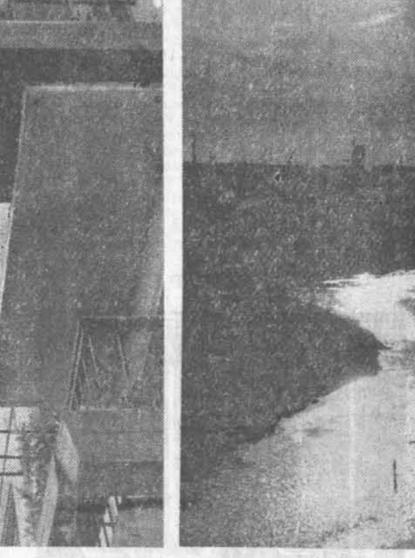
ШЫШКІНСКІЯ



ТАЯМНІЦА



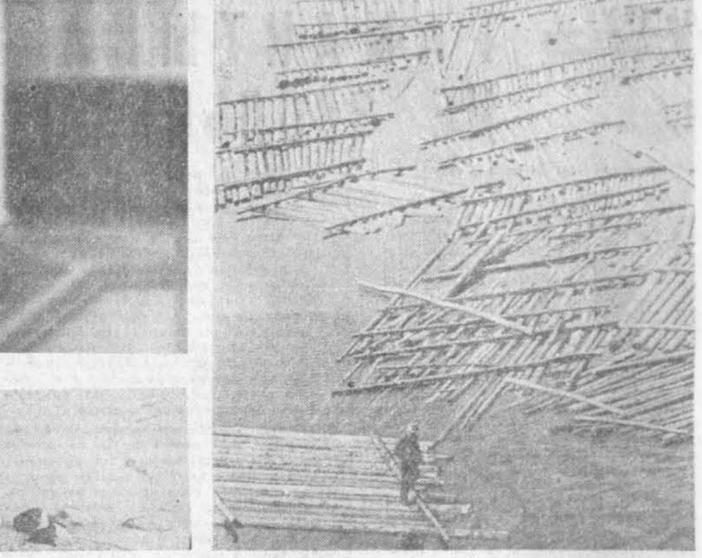
АПОШНІ ШТРЫХ



НАЧНОЕ СРЭБРА



ПА БЕРАЖКІ



ДЗВІНА ПРАЦАВІТАЯ

НА РАДЗІМУ КАРНАВАЛАЎ

ДА КОНКУРСУ ПІЯНІСТАЎ У РЫО-ДЭ-ЖАНЕЙРА

У Рыо-дэ-Жанейра хутка з'ядуцца маладыя піяністы з многімі краінамі свету. З 15 па 30 жніўня там будзе праводзіцца IV міжнародны конкурс піяністаў.

Першы адбыўся ў 1957 годзе, і ў ім удзельнічалі два савецкія піяністы — Сяргей Дарэніскі і Міхаіл Васірасенскі. У цяперашні спарбортніцтва яны заваявалі другую і трэцюю прэміі. Першае месца заняў аўстрыйскі піяніст Аляксандр Іенер.

У конкурсах 1959 і 1962 гадоў савецкія піяністы не ўдзельнічалі.

І вось, чацвёрты. Ад Савецкага Саюза на яго зноў паедуць два піяністы — студэнт Маскоўскай кансерваторыі: Мікалай Пітроў — клас прафесара Янава Зана і Аляксей Любінаў — вучань Генрыха Нейгаўза, які працягвае заняткі пасля смерці настаўніка ў яго асістэнта Льва Наумова. У склад журы запрошаны прафесар Янаў Зан.

У яго ўжо ў складзе журы на конкурсе 1962 года, скарэй ён нарэспандэнту АДН. — І ў аддзяленні артыстаў конкурсу і музычнай грамадскасці горада за тое, што мне зноў знаёмы высокі гонар.

Спаборніцтва ў Рыо-дэ-Жанейра шматліка свайго праграма. Але я магу сказаць, што два студэнты сталічнай кансерваторыі, якія едуць у Рыо, належным чынам гатовыя да конкурсу і маюць вопыт у спаборніцтвах. Загадзя прадзаваць вынікі ўспіху. У Бразілію з'явіцца моцныя піяністы, і іх будзе многа. Перамога дастасяча лёгкаму.

Міхаіл АЛЯКСАНДРАЎ, (АДН).



Уважэнне па полі боіскай, МАН УЛ. БАРАНОЎСКАГА.

Літаратура і Мастацтва

Аўтары, 27 ліпеня 1965 года

«СТАНОВІШЧА НЕВЯСПЕЧНАЕ...»

Перад пачаткам сеанса ў дакарскім кінатэатры «Эль Малік» на мяне глядзелі з цікавасцю і здаўленнем: белыя сюды не ходзяць. У разуменні простага сенсальна белы — значыць француз, а ў француз за заўсёды ёсць грошы, таму ў неймаверна запущаным, брудным «Эль Маліку» яму няма чаго рабіць — у яго распараджэнні цудоўна канцэпцыя-навіраваўшы залы, дзе цэны ў тры-чатыры разы вышэйшыя.

У вядомым Дакары з яго 450-тысячным насельніцтвам — 25 кінатэатраў (на астатні Сенегал, дарэчы, прыпадае столькі ж). Француз не супраць пакаліцца, што ў іх няма дыскрымінацыі, не тое што, скажам, у Штатах. Гэта часткова правільна, але толькі часткова. У Сенегале ў прышчыце няма расавых размежаванняў. Гэта натуральна: на тое і існуе незалежная афрыканская рэспубліка. А на практыцы зусім іншая гісторыя.

Для простых афрыканцаў, што складаюць чатыры пятыя насельніцтва Дакары, існуюць свае раёны, якія не маюць нічога агульнага з цэнтрам, занятым французамі і ініцыятыўнай сенсальскай «боржувазіянай» буржуазіяй. Для іх жа створаны і кінатэатры таго «Эль Малік». Але антысэпаратыя і дрэнны пах у залах кінатэатраў — гэта толькі знеш-

ні і, відавочна, не самыя важныя бок пытання.

Па словах нейкага «даследчыка», «афрыканец ідзе ў кіно з адзінай мэтай пазабавіцца. Ён зусім не хоча, каб яго выхоўвалі». Аднак хоча таго афрыканец ці не, але ў кінематографічным плане ён ужо «выхаваны». Любімыя героі сенсальна — Тарзан і Зора (персанажы серыі зусім прымітыўных фільмаў), каўбоі з амерыканскіх баявікоў, а таксама дзейныя асобы з пікаратунювых арабскіх і індыйскіх карцін. Ён палюбіў ужо сакрушальны удар кулака удачлівага гангстэра (ці паліцэйскага — у прышчыце гэта адно і тое ж), які на працягу 20 секунд прыкончае дзесяць чалавек, ён да тонкасці вывучыў тэхніку крадзяжу.

Класічныя пытанні: хто вінаваты? Адказ — таксама ў форме пытання — дзе чэпіс «Сенегал сеня»: «Якая адказнасць прадпрыемстваў і ў гэтым сістэматычным атручэнні публікі пасрэднасцю ці аакарта грубым ядам? Ші можа лічыць нармальным, што афрыканцам скормліваюць прадукцыю, якую скрозь і ўсюды прызнаюць абалваняваючай і безумоўна шкоднай, зняішоўшым прычыну, што яна быццам «падабаецца»?»

А прадпрыемствы — гэта французскія фірмы «Камасіко» і «Секма». У іх рукамі тры чвэрці залаў у былой французскай Афрыцы. Апошняя чвэрць імі або ўжоасна кіруюцца, або кантраляваць.

А. КАВАЛЕУ, карэспандэнт ТАСС, Дакар.

У ФАС І ПРОФІЛЬ

[Заканчэнне. Пачатак на 2-й стар.]

вядома цэна захапленню мелодыяга Мантакі, і ў яго няма ілюзія адносна гэтага. Аднак вышэйшыя клопат пра горад і лёс людзей прымусяў Ларэнца прыслухацца да дуры «палкага» Рамеа, які не варты ні гэтых клопатаў, ні шчасця быць суджаным Джульетай. А ў кукталю, якім Ларэцца — Жыжонаў не зусім ласкава «пачаставаў» Рамеа, засведчыла няма-ла. Каб быў гэты юнак больш трываў, разумнейшы (лічыць рэжысёр), ён здолее бы размову з Тыбальтам інакш павесіць, з большай годнасцю, і не было б дуэлі. Каб быў ён у вачах сваіх сяброў больш важкі, яны б не палічылі за лепшае так бесцырыёльна «адцёрці» яго ў час бою. Каб быў ён больш кемлівы і спрытны, не было б смерці такога спрактыкаванага фехтавальшчыка, якім мы бачым Меркуцыю (бо за Тыбальта ў Рамеа не магло ўзнікнуць апанення; Меркуцыя і не збіраўся яго забіць, — навошта ж было так безглузда стрымліваць ахоўны жэст Меркуцыя?). Потым — экстаз: аспелены прагай помсты, Рамеа забівае брата сваёй жонкі, і, марэцце, другі прыбег Рамеа да Ларэнца пасля выгнанага з горада Вероны. Стогны, прарывы, жак. Джульеты нібы не існуе. Гапоўнае — што будзе з ім, з Рамеа? Стоп...

Рамеа ўжо забіты, развянчаны. Ён — не «адбыўся» як чалавек, асоба. Ён не той, каго чакала яна, Джульета. Розныя дарогі прывялі іх на могілкі Вероны. Нават сваёй смерцю Рамеа не выкупіў сваёй віны, а толькі паглыбіў яе, з'явіўшыся віноўнікам смерці Джульеты. Каб ён быў іншым, магло не быць «новы» пачальне на свеце... — так чытаецца ў спектаклі. І тым мацней гуцьця трагедыя Джульеты. Яна — адна...

Як расказаць пра тое, што робіць у ролі Джульеты Аліса Фрэйндліх?

Пра маналог «Мантакі — імя», поўны прырыстай мудрасці, дзе яе думка ўпершыню бярэ на пробу агронічнага глыбі жыццёвай пароды!

Аб тым, як смела бярэ яна на свае плечы права і адказнасць выправіць і ўдасканаліць недасканаласць свету!

Як аб'яднае Джульета сабе па шчоках (зусім па-італьянску), адчайна спыняючы прарывы мужу!

Аб непаўторна, яе, Алісы Фрэйндліх, глыбінны інтанацыйны залетаў шысця і настрымнага гора, які нараджаюцца год ведае адкуль і, зараноўваючы нас пазізія, так моцна забяць, клічуць!

Не ведаю...

Калі яна, прачынуўшыся ў сне, акранулася да цяла свайго каханка, нам стала жудасна. Ён нават і цяпер не тое, што яна бачыць. Нібыта ў дзек з Джульеты, сама смерць дазволіла яму здавацца ўсё яшчэ жывым. І пачытаць боль папроку выдхнуў з гее грудаў такі глыбокі сум і горыч, які, заліваю, адчуваў Шыскір, пакутуючы з-за недасканаласці свету.

Шыскір у Тэатры Ленсавета — «будзёны», не шумны, не крыклівы. Пакутуе і любіць, як мы сёння. Як мы, ён прагне шысця. Разліны, пазбаўлены романтичных ілюзій!

Убачыўшы гэты спектакль, мы ўжо маглі сказаць, што ведаем сваіх гацей.

А далей — «Пігмаліён». Эліза Дулітл — Аліса Фрэйндліх. «Мой бедны Марат». Ліка — Аліса

Фрэйндліх. «Таня» — Аліса Фрэйндліх. «Жаночы манастыр»... Актрыса Фрэйндліх! Яе тэма — абрана чалавечнасці, душэўнасці, любі.

Яе Эліза. Побач з ёю Хігінс, які дэманструе дзесяткі адценніў аднаго і таго ж гукі, выглядае глухім і тугавухім. Як можна ў лямантах Элізы не чуць крыку яе душы, крыўды? Як можна, запісаўшы транскрыпцыя тачэйшыя ньюансы яе ўздыку, не адчуць, чым выкліканы ён?

Эліза ў Алісы Фрэйндліх ніколі не коснаежыць. У яе сорагаворшы няма ні дзікіх рыкаў, ні вулічных пасажэй. Яна нармальна размаўляе. Актрыса да парадоксаў Шоу дадае яшчэ адні, гапоўны: аказваецца, самаўзрунены «факір» Генры Хігінс прыняў за адступленне ад фанетыкі ноты глыбокай шыраці і «вучыцца» дэячынку з вуліцы культуры мовы. А разуміцца Эліза кожны раз дзе ўрок і яму, і ўсёй эліце снобаў, Біліскача ў гэтым сэнсе разыграна Аліса Фрэйндліх сцэна прыёму ў місіс Хігінс. Тут Эліза з аэртаем, з захапленнем абдурае і гацей, і гаспадыню, і настаўнікаў. Так, так, абдурае і гэта — здарваў! І толькі маці Генры разгэдада сакрэт «спектакля», што і з'явілася злогем іх саюза — місіс Хігінс і Эліза.

А фінал!

Здавалася, што Шоу палагоднеў, што ўсё ідзе да шчаслівай развязкі. Дзе там! Толькі таўстаскуры Генры мог спадзэвацца на тако. Але — фінал! У літаральным сэнсе — фігу паказала Эліза Хігінсу і ўсім яго хаўруснікам пад заслоны. Яна — перамагла!

Вось ён — «нядабры» Шоу. Нядабры да тугавухі сабелюбцаў і добры да спраўданага дабраты.

Мне думаецца, што і Лакітанай, які пісаў пра пастаноўку «Пігмаліён», не зразумееў рэжысёрскага падтэксту ў трактоўцы І. Уладзіміравым другой павольнасці.

Дабро і зло ў Алісы Фрэйндліх заўсёды пазныя, хаця ні ў адным з вобразаві не маюць кантрасных азначэнняў. Яна ўмее асуджаць не выкрыццём (нават у «Пігмаліён»), а чалавечай сардэчнасцю. Гнеў — радкі і звычайна адрасаваны не партнёру, а да сябе (аплавуха ў Джульете). Да іншых — крыўда, але яна настолькі гаючая, гуманная, прасякнута глыбокай верай, што, здаецца, здолее ачалавечыць кожнага.

Сардэчнаму мастацтву Фрэйндліх блізка драматург Арбузаў. Яго «Таня» напісана нібыта спецыяльна для яе. Таксама — Ліка з «Беднага Марата». Аднак у ролі Лікі А. Фрэйндліх у чымсьці і не згодна з аўтарам. Яны і адначасна, і саюзнікі ў дзюх першых частках п'есы, дзе геранія сама вызначае нялёкі выбар свайго лёсу. А ў трэцяй, калі Марат і Леанідзік нібыта «па-ціцарску», а па сутнасці абразлівае перадаючы яе адзін другому з рук у рукі, Аліса Фрэйндліх уся крычыць сваім маўчаннем супраць гвалту над асобай і супраць аўтарскага самаўпраўства.

Двойчы А. Фрэйндліх узмакнула крута галавою: «Не можа быць!» і нібыта аспуляе. Так абыходзіцца з яе Лікай — самастойнай, чулай, моцнай, гордай — нялёга! Яна зняважана, а рана, якую ёй нанеслі сябры з дазволу аўтара, — невылечная. Калі ў фінале яна скажа «Беднаму Марату»: «Усё будзе добра, толькі не бойся быць шчаслівым», — у гэтых словах прагучаць боль, горыч, пустаця. Для Лікі быць шчаслівай — позна. І не таму, што яе друг Марат непераправа сапзіўся. Не! Ён проста не таў паспееў. «З'яднаецца чужыя сэрцаў» у спектаклі (Ліка — Леанідзік).

дзіў) разбурана, аднак не пераадолена «раз'яднаецца блізкіх душ» (Ліка — Марат). Талант Алісы Фрэйндліх, раскрыўшы вартасці драматургі п'есы ў той жа час з усёй відэочасцю дэўя нам негрунтоўнасць яе ідэянага пэсылу: усе шшы мастоў, пабудаваных Маратам, не адольны злучыць іх з Лікай...

Калі ў тэатры ёсць, як у Алісы Фрэйндліх, такоў найглыбейшае пранікненне ў з'явы жыцця, у патэмансць лабірынтаў сэрца і розуму людскога, перад тэатрам асабліва востра паўстае пытанне аб выбары рэпертуару. А ў леныградцаў — не адна Аліса Фрэйндліх. У іх амаль што няма дрэнных акцёраў. І шмат майстроў сапраўдных: Ю. Бублікаў (Якімаў у «Сумленні», Кінг у «Якіна быць сержантам»), М. Дзевяткін (да рогату сур'ёзна Пётр, слуга карміліцы ў «Рамеа і Джульета» і Пісіхат у «Сержанце»), Г. Жжонаў, А. Коган, В. Кузнецова, А. Эстрын, Ц. Файн. А моладзь — Д. Баркоў, А. Пустокін, Л. Мелюкова, А. Равіковіч.

Рэпертуар — аблічча тэатра. Так кажучы, маючы на ўвазе не толькі падбор наваў на афішы, але і тое гапоўнае, што нам гаворыць тэатр сваім рэпертуарам, што раскрывае ў п'есах.

Такім чынам, аблічча тэатра...

На радзіме Джульеты, у Італіі, у адным з музеяў захоўваецца надзвычай цікавы, унікальны па аўтарскай задаме, скульптурны бюст. На памятку аўтара. Задача, якую ён паставіў перад сабой, здаецца фектастычнай: ажыцьціць у камені ўсе чалавечыя пакуці — ад затоегнага суму да вялікай радасці і зноў да прымірэння. Абыходзіць фігуру, вы бачыць, як пеступова на чалавечым твары мяняюцца адценні і ньюансы. Ён — рухомы. Ні адной рэзкай грані ці кантрасу. Іх заўважыць толькі, зрабіўшы фотадзікі бюста ў фас і профіль.

Так — «у фас і профіль» — мы бачылі мастацтва леныградцаў. Аднак, напэўна, сам тэатр інакш будзе свай рэпертуар. Яго імяніны скарэзаны да задачы, вельмі блізкай з той, што ўваасоблена ў фігуру з Неапалітанскага музея. Роздум, сум, пышчота, радасць, крыўда, гнеў на яго сцэне змяняюцца, растуць, складаюць паўнагучную сімфонію. Есць у ёй крэшэнда, алера, лініісма. Есць парты для першай скрыпкі, арфы. І нават пікала мае сваб сола — «Жаночы манастыр», хаця «аркестр» — акцёры, які відзець, не велькі ім захаплены. Няма паўнагучнасці і ў пастаноўках «Я так хачу» і «Першы сустрачэнні», наглядзяцца на тое, што іх драматычная партытура выконваецца дабрадумлена. І зусім «не да тэатру» Тэатру Ленсавета такая п'еса як «Гісторыя аднаго хачанкі»: пасля адхуоўленай і мудрай «Тані» яна прыносіць адчуванне нейкай шматзначнай банальнасці.

Сёння нашы гоці дэюць прам'еру.

Чым узбагаціць яна сімфонію, што гуцьця з мастацтва тэатра, якія думкі і пакуці дапоўняць яго «ліца» неабходнае выражэнне і ўзбагаціць акцёраў!

Нехай ім спадарожнічае поспех. І — назаўсёды!

Галоўны рэдактар Н. Е. ПАШКЕВІЧ.

Рэдакцыйная калегія: З. І. АЗГУР, Г. М. БУРАДУКІН, А. І. БУТАКОУ, К. Л. ГУБАРЭВІЧ, Т. А. ДУБОВА, Г. М. ЗАГАРОДНІ, В. УЛІВАШЫН, А. М. КАШКУРЭВІЧ, В. Б. ЛАДЫГІНА, П. М. МАКАЛІА, А. Н. МАРЦІНОВІЧ, Р. К. САБАЛЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), І. А. САНКОВА, З. Ф. СТОМА, М. Г. ТКАЧОУ, Р. Р. ШЫРМА.

Міністэрства культуры БССР з глыбінным жалем паведамляе аб заўчаснай смерці заслужанага артыста БССР СЛЯПНЕВА Ю. І. і выказвае спачуванне сям'і і блізкім набойчына.

Калегію Беларускай дзяржаўнай ордэна Пераможца Чырвонага Сцяга Філармоніі з глыбінным жалем паведамляе аб заўчаснай смерці саліста Філармоніі, заслужанага артыста БССР СЛЯПНЕВА Юрыя Ільіча і выказвае спачуванне сям'і і набойчына.

«Літаратура і мастацтва» выходзіць у «Тэатры і мастацтву».

НАШ АДРАС І ТЭЛЕФОНЫ: г. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефоны: прыёмная рэдакцыі — 3-24-61, наменіна галоўнага рэдактара — 3-25-25, аддзяленне сапраўтара — 3-44-04, аддзяленне літаратуры — 3-21-53, аддзяленне мастацтва — 3-24-62, аддзяленне культуры — 3-22-04, аддзяленне інфармацыі — 3-44-04, выдвецтва — 6-25-19, бухгалтэрыя — 6-97-44.

«Літаратура і искусство» — орган Міністэрства культуры і праўлення Саюза пісатэляў БССР. Мінск.

Індэк 63856. Друкарня выдвецтва «Звязда». АТ 01376

НА МАРНАХ—ПРЫБАЛТЫКА

25-годдзю ўстапаўнення Савецкай ўлады ў Літве прысвечаны дае новыя паштовыя маркі, выпушчаныя Міністэрствам сувязі ССРР. Марна «25 год Савецкай Эстоніі» выйшла трохі раней. Аўтарам першай паштовай мініюры з'яўляецца латывійскі мастак Гірт Вілс. У цэнтры, на фоне кветак дзіржаўнага сцяга Латвійскай ССР ён змалюваў герб рэспублікі. Мультыплікацыйныя стэп-прамені Марна акаймаваны нацыянальным арнамантам, у які зверху ўкампанаваны надпісы на рускай і латывійскай мовах: «25 год Савецкай Латвіі».

Выпушчана таксама марна з надпісам «25 год Савецкай Літвы».

Мастак Вітвар Піменаў намалюваў на чырвоным фоне з арнамантальным акаймаваннем літоўскую дзючынку ў нацыянальным касцюме. Злева, у верхняй частцы марні — Дзіржаўны герб Літоўскай ССР.

СССР Маяя Плесчан, 19.55 — спарыжыла перадача, 20.45 — «Яны вы аднакаваліце ў выдзелю?» (аб адпачынку модала), 21.20 — «Мір В'етнаму». Документальны фільм (М), 22.00 — «Валынтэрысцкая гісторыя», тэлевізійны спектакль.

Другая праграма, 17.10 — для школьнікаў «Мы адзіныя!» (М), 18.00 — «Сельскія навіны» (М), 18.30 — «Невядомыя салды», дакументальны фільм, 19.00 — да 25-годдзя ўз'яднання Паўночнай Вялікай і Украінскай ССР. Калекцыя металічных фільм, 19.00 — да 25-годдзя ўз'яднання Паўночнай Вялікай і Украінскай ССР. Калекцыя металічных фільм, 19.00 — «Валынтэрысцкая гісторыя», тэлевізійны спектакль. Перадача з Кіева. У перапынку — «Бывалыя на стэжы», Народная артыстка

Першая праграма, 11.00 — «Домік у дзюнях», Мастацкі фільм, 16.25 — праграма перадач, 16.30 — для школьнікаў «Рабатны з Літвы гоніць», Перадача з Ленынгадскага тэатра, 17.00 — для малодшых тэлевізійны фільм, 17.30 — «Заватчыя овалы» будыма, Гутарка намалюваў біяграфічны навуш А. Ф. Марна, 18.00 — тэлевізійны навіны, 18.20 — музычны антракт, 18.30 — «Свет сёння», 19.00 — мастры мастацтваў, Народная артыстка

Першая праграма, 16.55 —